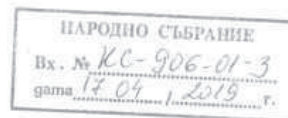

КРИБ

КОНФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ
И ИНДУСТРИАЛЦИТЕ
В БЪЛГАРИЯ

ОБЩО НА БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС

Изх. № 106-00-106
София 16 април 2019 год.

Г-Н ПЛАМЕН НУНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН РЕД

КОПИЕ:

Г-Н ДИМИТЪР ЛАЗАРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ЗА КОНТРОЛ НАД
СЛУЖБИТЕ ЗА СИГУРНОСТ, ПРИЛАГАНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО
НА СПЕЦИАЛНИТЕ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА И ДОСТЪПА
ДО ДАННИ ПО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ

Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ

Г-ЖА ДЕСИСЛАВА АТАНАСОВА
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

Г-Н ФИЛИП ПОПОВ
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

Г-Н ХАМИД ХАМИД
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

**Г-Н ХРИСТИАН МИТЕВ
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ**

**Г-Н КРИСТИАН ВЕГЕНИН
КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ
И КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНОВЕ**

ОТНОСНО: Необходимост от изменение на неясни и несъответстващи на Директива /ЕС/ 2015/848 разпоредби от Закона за мерките срещу изпирането на пари

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН НУНЕВ,

Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България е официално призната представителна организация на работодателите, обединяваща 131 браншови организации във всички сектори, сред които и производители и търговци на различни стоки. Сред основните цели на КРИБ е подобряването на бизнес климата в страната и повишаване на конкурентоспособността на българската икономика.

Със Закона за мерките срещу изпиране на пари, обн. ДВ бр.27 от 27.03.2018г., изм. бр.94 от 13.11.2018г., в сила от 01.10.2018г. са въведени редица нови изисквания и задължения към субектите, изброени в чл.4, значително увеличаващи административната тежест за засегнатите лица и въвеждащи сериозни санкции за неизпълнението им. Без да коментираме самите задължения и санкции, считаме, че точното прилагане на закона изисква яснота относно това кои субекти попадат във всяка една от категориите задължени лица по чл.4, за да се даде възможност на всяко лице еднозначно да определи попада или не в кръга на задължените лица, респ. длъжно ли е да понесе наложените със закона допълнителни административни тежести или не. Такава яснота обаче липсва по отношение на някои от посочените категории, което създава затруднения при прилагането на закона и може да доведе до нееднаквото му тълкуване и прилагане.

Освен това целта на закона е хармонизиране на българското законодателство с изискванията на Директива /ЕС/ 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари, изм. с Директива 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета от 30.05.2018г., но в редица текстове на закона тази цел не само не е постигната, но е нарушена логиката и целта на Директивата.

Конкретен повод за настоящото изложение е категорията задължени лица по чл. 4, т.19 от ЗМИП - „търговци на едро“

Съгласно чл.4, т.19 ЗМИП задължени лица по закона са „търговците на едро“. За разлика от т.20 на същия член, където кръга на субектите е очертан според характера на стоката, с която се търгува - „оръжие, петрол и петролни продукти“, за които стоки очевидно се приема, че е налице повишен риск от изпиране на пари или финансиране

на тероризма, текстът на т.19 не прави подобно разграничение, т.е. обхваща всички „търговци на едро“, независимо от вида и стойността на стоката, без при това да дава дефиниция на понятието „търговец на едро“.

Така използвано общо понятие „търговец на едро“ създава най-малко два проблема:

1. По отношение на кого ще се прилага това понятие и по-специално: попадат ли в тази категория производителите, когато продават произведените от тях стоки.
2. Използването в разпоредбата на чл.4, т.19 от ЗМИП на общото понятие „търговец на едро“ противоречи както на буквалния прочит, така и на логиката и целта на Директивата и поставя българските търговци в по-неблагоприятна позиция спрямо конкурентите им от другите европейски страни, в които директивата е приложена според точния си смисъл и логика.

Липсва дефиниция на понятието както в ЗМИП, така и в Директива /ЕС/ 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари, изм. с Директива 2018/843 на Европейския парламент и на Съвета от 30.05.2018г., която се транспонира с приемането на Закона. Следва обаче да се подчертае, че липсата на дефиниция в Директивата е обусловено от факта, че същата изобщо не разглежда такава обща категория задължени лица. Съгласно чл.2, параграф 1 от Директивата в кръга на лицата, спрямо които тя се прилага не попадат всички търговци по принцип /в смисъл на лица, които по занятие извършват търговия със стоки/, а само тези, които извършват или получават *плащания в брой на и над 10 000 евро* и както и лица, които търгуват с *произведения на изкуството*, когато стойността на сделката или на поредица от свързани сделки възлиза на 10 000 евро или повече. *Очевидно целта на директивата е да обхване определен кръг субекти, извършващи търговия със специфични стоки и техният кръг е ясно очертан според предмета на търговия и обема на плащането в брой*, което не е направено в ЗМИП. По аналогичен начин – според вида на търгуваната стока е очертан и кръгът на задължените субекти – търговци на стоки в *Международните стандарти за борба с прането на пари и финансиране на тероризма, приети от FATF (последна редакция октомври 2018)*, като в този кръг попадат единствено *търговците на ценни метали и скъпоценни камъни*.

Сектор „търговец на едро“ липсва и в наднационалната оценка на риска /Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно оценката на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризъм, които засягат вътрешния пазар и са свързани с презгранични дейности - COM /2017/ 340 final, Брюксел, 26.06.2017г./ . И в този документ не се засяга търговията въобще, а само конкретно определени търговци - *търговците на стоки с голяма стойност /злато, диаманти, културни ценности, автомобили, бижута, часовници/, които приемат плащания в брой над 15 000 евро*. Очевидно нито секторът „търговия на едро“ по принцип, нито

лицата „търговци на едро“ сами по себе си съставляват риск, а още по-малко производителите.

Логиката на Директивата и подчертания в нея и в останалите цитирани документи рисков базирани подход е да се предприемат мерки там, където е установен риск от използването на съответната дейност или стока за изпирането на пари, било поради високата стойност на самата стока, било поради допустимостта за плащания на големи суми в брой. Доколкото действащия в България Закон за ограничаване на плащанията в брой /обн. ДВ. бр.16 от 22 Февруари 2011г., изм. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2013г., доп. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.107 от 24 Декември 2014г., изм. ДВ. бр.95 от 8 Декември 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.63 от 4 Август 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.31 от 10 Април 2018г./ забранява плащания в брой на суми над 10 000 лева, този риск е ограничен и следователно рискът от изпиране на пари би могъл да бъде свързан единствено с характера на стоката.

За разлика от цитираното наднационално законодателство, в което субектите на мерките са ясно очертани, по отношение на лицата, извършващи търговия с конкретни стоки и на определена стойност в брой, ЗМИП използва общото и твърде широко понятие „търговци на едро“, с което създава неяснота и възможности за нееднакво тълкуване и прилагане на закона относно кръга на задължените по закона субекти. Тази неяснота допълнително е засилена с презумпцията, въведена с § 5 от Допълнителните разпоредби към ЗМИП, която необосновано разширява обхвата на задължените лица и до всички юридически лица или еднолични търговци, в чийто предмет на дейност, вписан в Търговския регистър, се съдържа изразът „търговия на едро“, а това е болшинството от търговците.

Доколкото всеки производител произвежда стоките си с цел те да достигнат до пазара, обичайно това става чрез продажбата им на друг търговец, който по занятие купува произведения от друг стоки с цел да ги препродаде и действа като посредник между производителя на стоката и пазара. Независимо от количествата, в която ще се осъществи тази продажба, безспорно е, че функциите на производителя и търговеца, който купува стоката му са различни - докато дейността по занятие на производителя е да създаде стоката, а пускането ѝ на пазара е само функция от тази дейност, дейността по занятие на „търговецът“ в тесния смисъл на думата е покупка с цел препродажба. В редица закони разликата между производител и „търговец“ в тесния смисъл на думата е ясно очертана, напр. съгласно чл.130 от ЗЗП „**Дистрибутор или търговец**“ е всяко лице, различно от производител, което пуска стоката в обращение.“

Считаме, че понятието „търговец на едро“ по смисъла на чл.4, т.19 от ЗМИП обхваща именно тези „професионални търговци“ на едро, които препродават произведения от друг стоки и не обхваща и не следва да обхваща производителите на стоки, когато продават произведения от тях стоки, независимо дали тези продажби се осъществяват на дребно или на едро и дали изрази като „продажба“, „търговия“ и др. под. са включени във вписания им предмет на дейност и това следва изрично да бъде посочено в Закона.

Изводът, че производителите са извън обхвата на задължените лица следва и от Директива /ЕС/ 2015/848 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и от цитираните по-горе международни стандарти, тъй като в нито един от тези документи не се разглеждат като такива. Не само производителите, но и не всички лица, които извършват продажби по занятие се разглеждат като задължени лица в посочените документи, а само тези, които търгуват с определен вид стоки или извършват/получават плащания в брой над определени прагове.

От друга страна, необоснованото разширяване на обхвата на ЗМИП спрямо всички „търговци на едро“ и всички лица, в чийто вписан предмет на дейност се съдържа изразът „търговия на едро“ противоречи както на буквалния прочит, така и на логиката и целта на Директивата и налага на българските търговци и техните клиенти допълнителна административна тежест, свързана с прилагането на мерките по закона, независимо от стоката, с която търгуват, като ги поставя в значително по-неблагоприятна позиция спрямо конкурентните им от другите европейски страни, в които директивата е приложена според точния си смисъл.

На базата на изложеното, считаме, че е необходимо по пътя на изменение на закона да се осигури привеждането на текста на чл.4, т.19 от ЗМИП в съответствие с текста и логиката Директива 2015/849 и предлагаме *de lege ferenda*:

1/ в ЗМИП да се въведе изричен текст, с който производителите на стоки изрично да бъдат изключени от обхвата на задължените по закона субекти във връзка с продажбата на произведените от тях стоки /например в § 1 от допълнителните разпоредби да се създаде нова т.22 със следното съдържание: „Понятието „търговец“ по смисъла на чл.4, т.19 и 20 не включва производителя на стоките“/;

2/ сегашният текст на т.19 отпадне и на негово място, в съответствие с директивата да се очертае кръга на задължените лица според вида на стоката, съставляваща риск за изпиране на пари и/или обема на плащанията в брой /напр. „т.19 „търговци на произведения на изкуството, злато, диаманти, културни ценности, автомобили, бижута, часовници, които приемат плащания в брой на суми от 10 000 евро и повече.“

С уважение,

Евгений Иванов
Изн. Директор и член на Управителния съвет

